

כניסת שבת:
ירושלים: 17:00
ת"א: 17:15
חיפה: 17:06
באר-שבע: 17:18

יציאת שבת:
ירושלים: 18:14
ת"א: 18:15
חיפה: 18:14
באר-שבע: 18:16

יריית פתיחה / אישי פרי

1. **מדינה עם 'שגעון גדלות'..**
אם תרצו 'מקל הנדודים' של עמנו - היה התורה!

ואש תהיה בו לילה לכל מסעיהם (שמות מ, לח)

והגלויות הנזכרות הינם רק קצה הקרחון. בואו ונדבר קצת אקטואליה: עידן שושן. אז, המן מביע את משאלתו לגזור גזירת כליה על העם היהודי אשר במדינות המלך אחשוורוש. תלמידיו של מרדכי, מנהיג היהודים, לא מוותרים על אמונתם ועדיין דבקים בה; הם ממשיכים ולומדים תורה ביגע, זאת בשעה שמודעים לעננה של סכנת הכחדה המעיבה עליהם כל העת. (ילקוט שמעוני, אסתר תתנ"ח). חשו, כי ההגות בתורה, היא האור בקצה המנהרה. היא התקווה.

אינני המטיף הלאומי. ממש לא. אבל מדינת ישראל כמי שמבקשת לייצג את אסופת עולי הגולה לארץ, צריכה להתעטף בושה עצובה בימים היא מבקשת להצר צעדים על אלו שמבכרים להמשיך לנשוא בגאון את הנר היהודית המרצדת.

אות קלון היא למדינה יהודית שמכבה בגסות את הנר היהודית העתיקה!

כוסות יגון ותלאה שטה, דמים רבים הקיז, אך מעודו לא נטש העם הנבחר את תלמודו. כשמקל-הנדודים בידי, הגמרא בחיקו. מה סודה של תופעת התופעות של האומה היהודית? המענה בפרשה:

ידוע הוא, שהתורה משולה לאש בוערת. (ראו ביצה כה, ב), וכאשר התורה מציינת כי עמוד האש שמוליך את עם ישראל במדבר ינווט אותם "בכל מסעיהם", לבטח יש לדבר משמעות היסטורית ארוכת-טווח.

שכן, מסעות רבות עובר עם הנצח. גלות אחר גלות. לא משנה אם תקראו לזה פולין הנאצית, ספרד האינקוויזיציות, או אפילו מרוקו העוינת. בכל מקום שחיו - לא היה חייהם של היהודים כצפיחית בדבש.

אולם, למרות הכל, את תרבותו היהודית - קרי התורה - נטר אז עם הנצח בעיקשות.

אש התורה תוקד תמיד - בעיקר בלילות אופל!

בעיקר!

השבוע בגליון:

4

מצוב:
בית כנסת שנותר שלד 28 שנה!

מדהים:
כשחילונים מממנים 'כולל'...

3

מקורי:
60 מול 2000!

מאלף:
כל ההתחלות קשות!?

3

הגיליון יוצא לאור על-ידי

מכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא': 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל': 0527697719

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

שגיאה פטאלית נשתרשה בקרב הישראלי התמים. לדידו, היהדות תמיד מתחברת עם החרדיות הישראלית. כלומר, היא סיפור של מיעוט חריג ומתנכר להוויה בת ה-65. סוג של קן חריג.

אך שכחו המה אלו, כי סיפורה של החרדיות היהודית, היא סיפורו של עמנו. **היהדות הרי, היא סיפור של סבא של כולנו!**

הנה, רואה אני בעיני דורות דורות של יהודי גמרא; ב'שטעטל' בוורשא שבפולין, או בישיבה הקטנה של מראקש שבמרוקו, וכולם משמיעים בהדר את קולה המתנגן של הגמרא. אין כאן הבדל בין עולל לאיש-שיבה, הכל מתאגדים כאיש-אחד בלב-אחד סביב שאונו המתוק של בית המדרש היהודי.

ושוב הנני נכנס למציאות המעודכנת שלפנינו, בישראל, ומתקשה אני להאמין, כי דווקא כאן, במדינת היהודים שהקימו שרידיהם של אלו, יעוללו עוול כה מחפיר לממשיכי הדרך ונושאי המורשת הישנה והטובה.

לא-ייאמן, שדווקא במדינת קיבוץ-גלויות יכבו בזדון את הנר היהודית העתיקה, ויעניקו סטירת-לחי מצלצלת להמוני דורות במחי-יד של הצבעת מחוקקים.

מכאן, חבריי הישראלים, שגדיעת חיי התורה, היא קריאת-תיגר על מורשת בת-אלפיים. ואני שואל: עם כל הכבוד, מדינת ישראל שלנו, מהיכן העוז? **מדינת ישראל הצעירה, בת ה-60 מניין לך העוז לגדוע מורשת עתיקה בת 2000? האם לא למדת את מקצוע החשבון בליב"ה? או שמא אולי לוקה את ב'שגעון גדלות' מתעתע?!**

נכון, אני מבין לאלו שלא חונכו על ברכי האידיאה היהודית הנושנה כימי-עולם. אני יודע שבמדינת תל-אביב ופרבריה לא יידעו את צעירי הצאן שם שיש לעם היהודי מורשת שהיא תכלית ייעודו בעולם. אבל עדיין מבקש אני שיבינו שמדובר אפוא בדבר בעל משמעות חיונית לעמנו. רוצה אני שלרגע יישירו מבט מול ריבואות יהודים שמסרו נפשם עבור לימוד התורה בימי גיא צלמוות, ובמסתרים, ויבינו שקול התורה הוא קול מלאכי- משהו. קול שמעפיל על הכל.

אחים שלי, הביטו אחורנית והאזינו לזעקת הדממה של סבא!

בגדר דין מתנות כהונה

מעודי חוקר אני בגדר מצוות שבין האדם לכהן, כמתנות הכהונה: האם ראשיתם בחובה ממונית, ממנה נובעת המצווה שבדבר, או שמא שורש העניין הינו מצווה, וכי החובה הממונית הולכת בעקבותיה. משמעות השאלה: האם המצווה תקבע הלכות הנתניה הלזו, או שמא הגדר הממוני.

[למעשה, נדון זה כבר נזכר ועולה בגמרא (בבא מציעא ו, ב), בסוגיית 'תקפו כהן' - כאשר תקף הכהן ממון המגיע לו לחיקו, אם מוציאים את הדבר מידו, שם דנים רבות בגדרים השונים התלויים בממון ובמצווה].

ולכאורה, הדבר תלוי במה שדנים כאן בגמרא (בכורות ט, ב): הנה, הקשו (ראה בספר ראשית ביכורים) על דברי המשנה הקובעת כי בספק אם נולד הזכר קודם לנקבה (ואי ישנה חובת הפרשה לכהן) או שמא נקבה נולדה קודם לזכר (דבר המפקיע ממנו כמובן דין בכורה המחייב הפרשה). הרי שאין יכול הכהן לתבוע זאת מבעליהם, שכן כלל בדינו: "המוציא מחברו, עליו הראיה". ותמהו שם: הלא אמנם מצד הספק הממוני כן, אך מצד ספק המצווה של הפרשה יחויב.

ונראה, שאין המצווה נדונה אלא לאור ההכרעה בשאלה הממונית - שהיא בסיס הנדון כעת. ומשום-כך, כל שההכרעה היא שאין עילה לכהן לתביעה ממונית - נעלמה גם המצווה. ומעתה נראה, שאמנם יש אן ספק מצווה, אבל זו נקבעת רק אחרי ההחלטה הממונית, שכבר הוחלטה, וכאמור. אולם, לקמן משתמע כי כן דנים גם במצווה כנושא עצמאי. (ראה ב"גהות וחיידושים" ראשית ט, ב שדנו בסוגיית ספק במצוות הנתניה - מול מצוות עריפה).

(אלא, שכל זאת כמובן תלווי ועומד, בגדר דין זה של "המוציא מחברו עליו הראיה" - אם היא מפקיעה את הספק ומביאה החלטה ודאית, או שמא אי העמדת הספק על תילו - ראה בספרי הראשונים, בבא בתרא ב, א).

והיה ראשיתך מצער..

לכל זמן ועת תחת השמיים, קבע החכם מכל אדם, שלמה המלך.
לאמירה זו משמעות עמוקה: טיבה של התחלה שהיא איננה קלה. המהמורות והתסבוכות
כה מאפיינים אותה.
אולם, אל נא לנו להיבהל. זוהי בדיוק טיבה של ראשית. כרוכה היא בחבלי הסתגלות בלתי-
נאותים. ולא משנה אם מדובר במקום עבודה או במקום לימוד חדש.
המשכיל, בשעת קושי זו, יידום. אמנם ימוט פה ושם, אבל עם-הזמן יבין שכך הוא דמותו של
מצב. כך אופייה של שעה.
כי מי שיעמיס על-עצמו ברגע הראשון חבילה טעונה - יקרוס תחתיה עוד-רגע כמגדל-
קלפים!
הבריאות מחייבת הסתגלות איטית - אך טובה ויציבה. זו שתצעיד אותנו אט-אט עד הפסגה
המיוחלת!
על זה בדיוק קבעו חז"ל: "והיה ראשיתך, מצער. ואחריתך, ישגה מאוד...".

נקודה טובה.

כשחילונים מממנים 'כולל'...

קשה למצוא מקומות בארץ, בהם ה'כולל' המקומי ממזמן ע"י תושבים חילונים בני המקום. ודאי
כאשר האוכלוסייה בעיקרה איננה חרדית. היכן זה כן קורה? תשמעו סיפור:

"אפילו חילוני המושבה המוצהרים מממנים את ה'כולל' שבליבה", אומר לנו ר' יצחק ענבי מלומדי
ה'כולל', בן ה-50 אברכים שבמושבה 'קדימה', כדי להעיד על ההשפעה של ה'כולל' על תושבי
המושבה החילוניות. "אין לנו כל תרומה ומימון ממוסד ציבורי כזה או אחר, ורק בזכות תרומתו
המתמדת של הציבור ב"ה אנו שורדים".

לדברי ענבי, האווירה במושבה השתנתה דרסטית לנוכח ה'כולל': "אנו מקיימים לא פחות מארבעה
מניינים של שחרית וערבית, וגם מספר מניינים למנוחה. בית הכנסת מלא ושוקק אדם. ישנם כאלו
שמגיעים רק לשיעור בליל השבת שמתקיים בו, מציצים ונפגעים".

ענבי לא רגוע. "תגיע לראות", מבקש, "האידישקייט בוערת כאן", מעיד בלהט מתבקש.

חורבן ירושלים

בית הכנסת בשכונת 'עיר גנים' הירושלמית
ניצב כשלוש 28 שנה! כתב "יום ליום",
ישראל פרץ, היה שם ונחרד * לפניכם, קטע
קטן מן הכתבה שתפורסם בביטאון ש"ס בקרוב

הרב גואל סימני הישיש, הוא מדמויות ההוד של שכונת 'עיר גנים' השוכנת בפאתי ירושלים, בואכה גבעת משואה. דמותו נראית קמאית משהו; כובע ברט לראשו ודיבורו מדוד. המקלט שבתחתית ביתו שברחוב הנורית משמש לבית כנסת. מטרים ספורים מביתו ישנם עוד מקלטים המשמשים בתי כנסת. רק בפריפריה ירושלמית זה יכול לקרות - אני מהרהר בעצמי. בטבורה של השכונה ניצב כמי שקפאו שד, בית הכנסת הגדול השייך לרב משה אלמליח, והוא שלד. "צורם לי כל אימת שאני חולף לידו", אומר לי הרב יעקב נקי, אברך בר-אוריון המתגורר עם משפחתו בשכונה הישנה, לצד עוד כ-150 משפחות חרדיות.

אתם ודאי זוכרים ימי הבנייה הראשית של בית הכנסת של הרב אלמליח, שעד היום נותר שלד עלוב. מה כואב המראה. שאלנו את הרב סימני הקשיש.

"הלואי והיו בונים אותו", מצדיק הרב סימני. "אילו הייתה בנייתו מצליחה והיה עומד על תילו, הוא היה מוסיף המון רוחניות לשכונה. חבל מאוד שאנחנו צריכים להקים בתי כנסת במקלטים".

הגברת טוטיאן מתגוררת כאן זה 42 שנה. היא זוכרת כמו היום את הימים בהם סרה מבית לבית עם עוד נשים צדקניות כדי ללקט מעות עבור בית הכנסת המרכזי של השכונה. "בשעת בנייתו", היא מספרת ל"יום ליום", "עברנו מספר נשים מבית לבית, משכונה לשכונה ומעיר לעיר והתרמנו את האגשים למען המטרה החשובה. כך הושג מרבית הסכום עבור בית הכנסת והמבנה הוקם כמעט במלואו. דא-עקא שלא השגנו ממון דיו לשם השלמת המבנה עד תומו ולמרבה הצער, עדיין עומד בשימומו זה 28 שנה. אנחנו רוצים שמישהו כבר יעזור לנו לפתוח את בית הכנסת כתיקונו ושיהיו בו גם שיעורי תורה. כה קשה לראות בניין כה גדול שכל השבוע הוא נעול".

זו לבטח תחושה קשה, לראות 28 שנים של בית כנסת שעומד כאילו קפאו שד..

"אין ספק, שזו תחושה קשה מאוד. כי אם זה היה בניין ציבורי אחר, תוך חודשיים היה נבנה. הרי לא-הרחק מכאן ביקשו לבנות סופרמרקט ותוך חודש הוא נבנה. לדעתי, הגיע הזמן להרים את הכפפה ולפעול בנדון. המצב הנוכחי לא יעלה על הדעת", חוצרת הגב' טוטיאן. לדברי התושבים, 260,000 ₪ יוכלו לכסות את החרפה שניצבת כעדות עצובה זה 28 שנה. אז מי יציל את בית הכנסת החרב? רק אתם. בידיכם הדבר.

לפרטים: 0527503019

כמידי שנה - גם השנה ייצאו תלמידי ישיבות בחסות ארגון "עזר מציון" לשמח ילדים חולים בביה"ח 'שניידר' ולחלק להם משלוחי-מנות חגיגיים.

רוצים להצטרף? פנו עכשיו ל"עזר מציון"!

פרטנות הטבוע

הרב שמעון יוסף זלול
מגיד-שיעור, אלעד

לקדש את החיים!

וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר ציווה ה' כן עשו, ויברך אותם משה [ל"ט, מ"ג].

באיזו ברכה בירכם? מפרש רש"י: אמר להם, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אלוקיני עלינו וכו'.

בפשטות אנו מבינים, כי לאחר שהשלימו בני ישראל את הקמת המשכן- בירך אותם משה רבינו שחפץ ה' בידם יצלח והשכינה תשרה במשכן אשר סיימו לבנותו ולהקישו זה עתה.

והדבר טעון הבנה: לצורך מה הייתה נחוצה ברכה מיוחדת לנושא זה? הלא כל מטרת המשכן הייתה כדי שתשרה בו השכינה וכפי שנאמר בפסוק [שמות כ"ה, ח'] "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"! מעתה ברור שאם נצטוו בני ישראל להקים את המשכן בכדי שתשרה בו שכינה-הרי שמיד עם השלמת הקמתו תשרה שכינה במעשה ידיהם!

ונראה לומר בהקדם ביאור מה שאנו מתפללים בתפילת שלשה רגלים "והשיאנו ה' אלוקיני את ברכת מועדיך לחיים ולשלום". משמעות תפילה זו הינה שאנו מבקשים מהקב"ה שהקדושה והברכה המיוחדת שהורעפה עלינו בימי החג-לא תיפסק, אלא תמשיך להיות מושפעת עלינו גם בהמשך כאשר אנו נשוב אל חיי החולין של היום יום!.

מעתה נראה שזו גם הייתה כוונת משה רבינו בברכתו לעם ישראל. הוא לא התכוון לברכם שתשרה שכינה במשכן מעשה ידיהם, אלא בכל מעשה ידיהם בימי החולין, ביום יום, בבית, בעבודה וכו'.

כאשר ראה משה רבינו את מסירותם של בני ישראל להקמת המשכן בדיוק ע"פ הוראתו וציוויו של הקב"ה- הוא ברך אותם שאותה רוממות, אותה נדיבות הלב, אותה שמחה, אותה מסירות והתפעלות, כל המעלות הטובות הללו אשר ליוו אותם במהלך הקמת המשכן- ילוו אותם גם הלאה ויקרינו על חיי היום יום שלהם כאשר תשרה עליהם השכינה.

ואומנם זו צריכה להיות שאיפת כל אחד ואחת מאתנו. אנו צריכים לעשות את הנדרש בכדי שגם חיי היום-יום שלנו יהיו טובים ומרוממים והשכינה תוכל לשרות עליהם, וזאת ע"י שנעשה את מעשינו לשם שמיים, על אדני התורה והקדושה.

וכך אף מוצאים אנו שדייקו חז"ל מדברי הפסוק: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"- 'בתוכו' לא נאמר [למרות שכן נכון ומדויק לומר] אלא 'בתוכם', בתוך כל אחד ואחד מהם! הרי לנו, כי אף שנצטוינו לבנות משכן ומקדש לכבודו יתברך - מכל מקום אין אנו יוצאים ידי חובתנו בכך. עלינו לשאוף ולדאוג בפועל לכך שהקדושה תפרוץ החוצה מגבולות הבית הגדול והקדוש, ותשרה על כל מעשי ידינו תמיד! שבת שלום.

לתגובות והערות: shimonyo@gmail.com
054-3299329